Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

20. prosince 2017 *

„Řízení o předběžné otázce – Směrnice 2004/38/ES – Osoba, která ukončila výkon samostatně výdělečné činnosti – Zachování postavení osoby samostatně výdělečně činné – Právo pobytu – Právní předpisy členského státu vyhrazující přiznání dávky při hledání zaměstnání osobám, které mají právo pobytu na území tohoto členského státu“

Ve věci C-442/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Court of Appeal (Odvolací soud, Irsko) ze dne 29. července 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 8. srpna 2016, v řízení

Florea Gusa

proti

Minister for Social Protection,

Irsku,

Attorney General,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení J. L. da Cruz Vilaça, předseda senátu, A. Tizzano (zpravodaj), místopředseda Soudního dvora, E. Levits, A. Borg Barthet a M. Berger, soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. června 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za F. Gusu V. Nahoim, advocate, M. Flanagan, BL, a D. Shortallem, BL,

– za Minister for Social Protection, Irsko a Attorney General A. Morrissey a E. Creedon, jakož i E. McKennou, jako zmocněnci, ve spolupráci s D. Doddem, BL, a S. Woulfem, SC,

– za českou vládu M. Smolkem, J. Pavlišem a J. Vláčilem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: angličtina.

– za dánskou vládu par J. Nymann-Lindegrenem, N. Lyshøjem a C. Thorningem, jako zmocněnci,

– za německou vládu J. Möllerem, jako zmocněncem,

– za francouzskou vládu D. Colasem a R. Coesmem, jako zmocněnci,

– za maďarskou vládu M. Z. Fehérem a E. E. Sebestyén, jako zmocněnci,

– za vládu Spojeného království S. Brandonem a T. Buleyem, jakož i C. Crane, jako zmocněnci, ve spolupráci s D. Blundellem, barrister,

– za Evropskou komisi E. Montaguti a J. Tomkinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. července 2017,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 7 a 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46, a opravy Úř. věst. 2011, L 327, s. 70), jakož i článku 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72, a oprava Úř. věst. 2013, L 188, s. 10), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 ze dne 16. září 2009 (Úř. věst. 2009, L 284, s. 43) (dále jen „nařízení č. 883/2004“).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Floreou Gusou a Minister for Social Protection (ministr pro sociální ochranu, Irsko), Irskem a Attorney General ohledně skutečnosti, že F. Gusovi bylo odmítnuto přiznání dávky při hledání zaměstnání.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2004/38

3 Body 3 a 4 odůvodnění směrnice 2004/38 uvádí:

„(3) […] Je […] nezbytné kodifikovat a revidovat stávající nástroje Společenství, které se zaměřují samostatně na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a na studenty a další osoby bez zaměstnání, aby se právo volného pohybu a pobytu všech občanů Unie zjednodušilo a posílilo.

(4) Aby byl překonán tento odvětvový a rozdrobený přístup k právu volného pohybu a pobytu a usnadněn výkon tohoto práva, je třeba jediného právního předpisu, který by změnil nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství [(Úř. věst. 1968, L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15), ve znění nařízení Rady (EHS) č. 2434/92 ze dne

27. července 1992 (Úř. věst. 1992, L 245, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 69)] a zrušil tyto akty: směrnice Rady 68/360/EHS ze dne 15. října 1968 o odstranění omezení pohybu a pobytu pracovníků členských států a jejich rodinných příslušníků uvnitř Společenství [Úř. věst. 1968, L 257, s. 13; Zvl. vyd. 05/01, s. 27], směrnice Rady 73/148/EHS ze dne 21. května 1973 o odstranění omezení pohybu a pobytu státních příslušníků členských států uvnitř Společenství v oblasti usazování a pohybu služeb [Úř. věst. 1973, L 172, s. 14; Zvl. vyd. 05/01, s. 167], směrnice Rady 90/364/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu [Úř. věst. 1990, L 180, s. 26; Zvl. vyd. 20/01, s. 3], směrnice Rady 90/365/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu zaměstnaných osob a osob samostatně výdělečně činných po skončení jejich pracovní činnosti [Úř. věst. 1990, L 180, s. 28; Zvl. vyd. 20/01, s. 5] a směrnice Rady 93/96/EHS ze dne 29. října 1993 o právu pobytu pro studenty [Úř. věst. 1993, L 317, s. 59; Zvl. vyd. 06/02, s. 250)].“

4 Článek 1 této směrnice stanoví:

„Tato směrnice stanoví:

a) podmínky výkonu práva volného pohybu a pobytu na území členských států občany Unie a jejich rodinnými příslušníky;

[…]“

5 Článek 7 uvedené směrnice, nadepsaný „Právo pobytu po dobu delší než tři měsíce“, v odstavcích 1 a 3 stanoví:

„1. Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:

a) jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými; nebo

b) mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika; nebo

c) – jsou zapsáni u soukromého či veřejného subjektu […] z prvotního důvodu studia, včetně odborné přípravy, a

– jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika, a […] ujistí příslušný vnitrostátní orgán, že mají dostatečné prostředky pro sebe a své rodinné příslušníky, aby se po dobu jejich pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu; nebo

[…]

3. Pro účely odst. 1 písm. a) si občan Unie, který již není zaměstnanou osobou ani samostatně výdělečně činnou osobou, ponechává postavení zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné v těchto případech:

[…]

b) je řádně zapsán jako nedobrovolný nezaměstnaný poté, co byl zaměstnán více než jeden rok a je řádně zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání;

[…]“

6 Článek 14 uvedené směrnice, nadepsaný „Zachování práva pobytu“, v odstavci 4 stanoví:

„[…] aniž je dotčena kapitola VI, nesmějí být v žádném případě vyhoštěni občané Unie […], pokud:

[…]

b) občané Unie vstoupili na území hostitelského členského státu za účelem hledání zaměstnání. V tom případě nesmějí být občané Unie […] vyhoštěni, pokud mohou prokázat, že pokračují v hledání zaměstnání a mají skutečnou naději, že budou zaměstnáni.“

Nařízení č. 883/2004

7 Článek 3 odst. 1 a 3 nařízení č. 883/2004 stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje na veškeré právní předpisy týkající se těchto oblastí sociálního zabezpečení:

[…]

h) dávky v nezaměstnanosti;

[…]

3. Toto nařízení se také vztahuje na zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky, na které se vztahuje článek 70.“

8 Článek 4 tohoto nařízení, nadepsaný „Rovnost zacházení“, stanoví:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, požívají osoby, na které se toto nařízení vztahuje, stejné dávky a mají podle právních předpisů kteréhokoliv členského státu stejné povinnosti jako jeho státní příslušníci.“

9 Článek 70 uvedeného nařízení, obsažený v kapitole 9, nadepsané „Zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky“, v hlavě III tohoto nařízení zní takto:

„1. Tento článek se použije na zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky, jež se poskytují podle právních předpisů, které v důsledku oblasti jejich osobní působnosti, cílů nebo podmínek pro vznik nároku mají znaky právních předpisů týkajících se jak sociálního zabezpečení uvedených v čl. 3 odst. 1, tak sociální pomoci.

2. Pro účely této kapitoly se ‚zvláštními nepříspěvkovými peněžitými dávkami‘ rozumí dávky, které:

a) jsou určeny k poskytování […]:
   i) […] doplňkového, náhradního nebo pomocného krytí proti sociálním událostem zahrnutým do odvětví sociálního zabezpečení uvedeným v čl. 3 odst. 1, a které s ohledem na ekonomickou a sociální situaci v dotčeném členském státě zaručuje dotyčným osobám minimální existenčně nutný příjem;

   […]

   a

b) jejichž financování je odvozeno výlučně od povinného daňového systému určeného ke krytí všeobecných veřejných výdajů, přičemž podmínky pro poskytování a výpočet dávek nezávisí v případě poživatele na žádném přispívání. […]

a

c) které jsou uvedeny v příloze X.

[…]

4. Dávky uvedené v odstavci 2 se poskytují výlučně v členském státě, v němž dotyčné osoby bydlí, v souladu s jeho právními předpisy. […]“

10 V příloze X téhož nařízení, která stanoví zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky dle čl. 70 odst. 2 tohoto nařízení, je pro Irsko uvedena „[d]ávka při hledání zaměstnání (zákon o sociálním zabezpečení v úplném znění z roku 2005, část 3 kapitola 2)“.

Irské právo

11 Článek 139 Social Welfare Consolidation Act 2005 (as amended) [zákon o sociálním zabezpečení v úplném znění z roku 2005 (ve znění změn)] (dále jen „zákon z roku 2005“) stanoví v seznamu dávek sociální pomoci dávku při hledání zaměstnání.

12 V souladu s čl. 141 odst. 1 a 9 tohoto zákona je přiznání této dávky podřízeno kritériu prostředků, jakož i podmínce, že dotyčná osoba obvykle bydlí v Irsku ke dni, kdy žádá o přiznání této dávky.

13 Článek 246 odst. 5 uvedeného zákona stanoví:

„[…] Osoba, která nemá právo pobývat ve státě, se nepovažuje za osobu, která má obvyklé bydliště v tomto státě pro účely použití tohoto zákona.“

14 Článek 246 odst. 6 téhož zákona uvádí osoby, o nichž se má za to, že mají právo pobývat v Irsku pro účely použití odstavce 5 tohoto článku. Mezi tyto osoby patří irští občané, jakož i osoby, které mají právo vstoupit do tohoto členského státu a zde pobývat na základě European Communities (Free Movement of Persons) (No. 2) Regulations 2006 [vyhláška týkající se Evropských společenství (volný pohyb osob) (č. 2) z roku 2006] (dále jen „vyhláška z roku 2006“), která provádí směrnici 2004/38 do irského práva.

15 Článek 6 odst. 2 vyhlášky z roku 2006 stanoví:

„a) S výhradou článku 20 může občan Unie pobývat ve státě po dobu delší tří měsíců:
i) pokud je ve státě zaměstnán nebo vykonává samostatně výdělečnou činnost,

[…]

c) S výhradou článku 20 může osoba, na kterou se vztahuje písm. a) bod i), zůstat ve státě při ukončení činnosti uvedené v písm. a) bodě i):

[…]
ii) pokud je řádně zapsána jako nedobrovolný nezaměstnaný poté, co byla zaměstnána po dobu delší než jeden rok a je řádně zaregistrována u příslušného úřadu Department of Social and Family Affairs [ministerstvo sociálních a rodinných záležitostí, Irsko] a FÁS [Foras Áiseanna Saothair, úřad pro odbornou přípravu a zaměstnání, Irsko] jako uchazeč o zaměstnání,

[…]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

16 Florea Gusa, rumunský státní příslušník, vstoupil na území Irska v průběhu měsíce října 2007. Během prvního roku jeho pobytu v tomto členském státě jeho obživu zajišťovaly jeho zletilé děti, které zde rovněž pobývaly. Od měsíce října 2008 do měsíce října 2012 vykonával samostatně výdělečnou činnost jako štukatér a v uvedeném členském státě proto platil daně, platby na sociální zabezpečení v závislosti na jeho příjmu a další odvody z příjmů.

17 Tuto činnost přestal vykonávat v průběhu měsíce října 2012, kdy uvedl nedostatek práce z důvodu ekonomické recese a byl zaregistrován jako uchazeč o zaměstnání u příslušných irských úřadů. Neměl tedy žádný příjem, jelikož jeho děti se z Irska odstěhovaly a nadále ho finančně nepodporovaly.

18 V průběhu měsíce listopadu 2012 podal žádost o přiznání dávky při hledání zaměstnání na základě zákona z roku 2005.

19 Tato žádost však byla zamítnuta rozhodnutím ze dne 22. listopadu 2012 s odůvodněním, že F. Gusa neprokázal, že měl ještě k tomuto datu právo pobytu v Irsku. Po ukončení samostatně výdělečné činnosti jako štukatér totiž F. Gusa podle uvedeného rozhodnutí nesplňoval podmínky stanovené pro účely přiznání tohoto nároku v čl. 6 odst. 2 vyhlášky z roku 2006, která provádí článek 7 směrnice 2004/38 do irského práva.

20 Po neúspěšném správním opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí jej F. Gusa napadl před High Court (Vyšší soud, Irsko), přičemž zejména tvrdil, že ačkoli výkon své samostatně výdělečné činnosti ukončil, zachoval si postavení samostatně výdělečně činné osoby, jakož i právo pobytu v Irsku v souladu s článkem 7 směrnice 2004/38. High Court (Vyšší soud) tuto žalobu, jež k němu byla podána, zamítl rozsudkem ze dne 17. října 2013. Florea Gusa podal proti tomuto rozsudku odvolání k Supreme Court (Nejvyšší soud, Irsko), jenž toto odvolání předal předkládajícímu soudu.

21 Úvodem předkládající soud uvádí, že F. Gusa netvrdí, že má dostatečné prostředky k zajištění své obživy ani netvrdí, že je účastníkem zdravotního pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika, a tudíž nemůže požívat právo pobytu v Irsku na základě čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38. Neuplatnil ani to, že v měsíci listopadu 2012 získal právo trvalého pobytu v tomto členském státě.

22 Uvedený soud se nicméně nejprve táže, zda je třeba mít za to, že si F. Gusa zachoval postavení osoby samostatně výdělečně činné na základě čl. 7 odst. 3 písm. b) této směrnice nebo jiného ustanovení unijního práva, ačkoli ukončil svou samostatně výdělečnou činnost jako štukatér, takže by stále měl právo pobytu v Irsku v souladu s čl. 7 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice. Konkrétně se předkládající soud v podstatě táže, zda se uvedený čl. 7 odst. 3 písm. b) vztahuje jedině na osoby, které jsou nedobrovolně nezaměstnané poté, co byly zaměstnány více než jeden rok, nebo zda se toto ustanovení uplatní rovněž na osoby, které se nachází ve srovnatelné situaci poté, co po takovou dobu vykonávaly samostatně výdělečnou činnost.

23 Následně v případě, že by bylo třeba dospět k závěru, že F. Gusa ztratil postavení osoby samostatně výdělečně činné, si předkládající soud v podstatě přeje zjistit, zda F. Gusovi musí být nicméně přiznáno právo pobytu v Irsku na základě jiného ustanovení unijního práva, a to ačkoli nemá ani dostatečné prostředky, ani není účastníkem zdravotního pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika.

24 Konečně, pokud tomu tak není, se předkládající soud táže, zda by odmítnutí přiznat F. Gusovi dávku při hledání zaměstnání upravenou zákonem z roku 2005 z důvodu neschopnosti prokázat toto právo pobytu, bylo porušením unijního práva, zejména článku 4 nařízení č. 883/2004, a současně upřesňuje, že tato dávka představuje „zvláštní nepříspěvkovou peněžitou dávku“ ve smyslu článku 70 tohoto nařízeni.

25 Za těchto podmínek se Court of Appeal (Odvolací soud, Irsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Ponechává si občan Unie, který i) je státním příslušníkem jiného členského státu; ii) přibližně čtyři roky řádně pobýval a pracoval jako osoba samostatně výdělečně činná v hostitelském členském státě; iii) přestal pracovat nebo ukončil svou ekonomickou činnost pro nedostatek práce a iv) je zaregistrován jako uchazeč o zaměstnání u příslušného úřadu práce, postavení osoby samostatně výdělečně činné podle čl. 7 odst. 1 písm. a) nebo čl. 7 odst. 3 písm. b) směrnice [2004/38] nebo z jiného titulu?

2) Pokud tomu tak není, ponechává si právo pobývat v hostitelském členském státě, i když nesplňuje kritéria stanovená v čl. 7 odst. 1 písm. b) nebo c) směrnice [2004/38], nebo je pouze chráněn proti vyhoštění podle čl. 14 odst. 4 písm. b) téže směrnice?

3) Pokud tomu tak není, je v případě takové osoby nepřiznání dávky při hledání zaměstnání (která je zvláštní nepříspěvkovou dávkou ve smyslu článku 70 nařízení č. 883/2004) z důvodu neschopnosti prokázat právo pobytu v hostitelském členském státě v souladu s unijním právem, zejména s článkem 4 nařízení č. 883/2004?“

K předběžným otázkám

K první otázce

26 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 7 odst. 3 písm. b) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že si ponechává postavení osoby samostatně výdělečně činné pro účely čl. 7 odst. 1 písm. a) této směrnice státní příslušník členského státu, jenž poté, co přibližně čtyři roky řádně pobýval a pracoval jako osoba samostatně výdělečně činná v hostitelském členském státě, ukončil výkon této činnosti pro nedostatek práce způsobený důvody nezávislými na jeho vůli a je zaregistrován jako uchazeč o zaměstnání u příslušného úřadu práce tohoto hostitelského členského státu.

27 Podle čl. 7 odst. 1 písm. a) směrnice 2004/38 má právo pobytu na území členského státu po dobu delší než tři měsíce každý občan Unie, který je v tomto členském státě zaměstnanou osobou nebo osobou samostatně výdělečně činnou. Článek 7 odst. 3 této směrnice stanoví, že pro účely uvedeného čl. 7 odst. 1 písm. a) si však občan Unie, který již není zaměstnanou osobou ani samostatně výdělečně činnou osobou, ponechává postavení zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné ve čtyřech případech.

28 Mezi těmito případy je případ stanovený v písmeni b) uvedeného čl. 7 odst. 3, kdy je dotyčný občan Unie „řádně zapsán jako nedobrovolný nezaměstnaný poté, co byl zaměstnán více než jeden rok a je řádně zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání“.

29 V tomto ohledu předkládající soud zdůrazňuje, že v projednávané věci není zpochybňováno, že F. Gusa byl řádně zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání ve smyslu tohoto písmene b). Nicméně tento soud v podstatě uvádí, že by bylo možno ze znění uvedeného písmene b)

vyvodit, že se uplatní výlučně na osoby, které jsou řádně zapsány jako nedobrovolní nezaměstnaní poté, co byly zaměstnány více než jeden rok, a jsou vyloučeny osoby, které jsou stejně jako F. Gusa ve srovnatelné situaci poté, co po tuto dobu vykonávaly samostatně výdělečnou činnost.

30 Tento výklad však nelze z tohoto znění jednoznačně vyvodit.

31 Konkrétně, pokud jde o výraz „nedobrovolný nezaměstnaný“, na rozdíl od toho, co tvrdí žalované v původním řízení a vláda Spojeného království, tento výraz může odkazovat v závislosti na kontextu, v němž se používá, jak na situaci nečinnosti z důvodu nedobrovolné ztráty zaměstnání, zejména po propuštění, tak šířeji na stav ukončení pracovní činnosti v postavení osoby zaměstnané nebo osoby samostatně výdělečně činné, pro nedostatek práce z důvodů nezávislých na vůli dotyčné osoby, jako je situace hospodářské recese.

32 Pokud jde o výrazy „poté, co byl zaměstnán“, které jsou použity zejména v anglickém znění („after having been employed“) a ve francouzském znění čl. 7 odst. 3 písm. b) směrnice 2004/38 a – jak zdůraznily zejména žalované v původním řízení – nebyly obsaženy v původních a pozměněných návrzích směrnice předložených Evropskou komisí [v návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (Úř. věst. 2001, C 270 E, s. 150) a pozměněném návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, COM(2003) 199 final], je pravda, že tyto výrazy by bylo možno chápat tak, že odkazují na předchozí výkon činnosti v postavení zaměstnané osoby.

33 Jak však generální advokát v podstatě uvedl v bodech 48 a 49 svého stanoviska, další jazyková znění, která používají neutrálnější formulace, tento výklad nepodporují. Konkrétně řecké znění používá výraz „επαγγελματική δραστηριότητα“, který odkazuje na výkon „pracovní činnosti“, italské znění používá výrazy „aver esercitato un’attività“, jimiž se odkazuje na výkon činnosti, a litevské znění obsahuje výrazy „ir bijis(-usi) nodarbināts(-a)“, které se obecně vztahují na osoby, které „pracovaly“.

34 Podle ustálené judikatury Soudního dvora nemůže formulace použitá v jedné z jazykových verzí ustanovení unijního práva sloužit jako jediný základ pro výklad tohoto ustanovení ani jí nemůže být přiznána přednostní povaha vzhledem k ostatním jazykovým verzím. Ustanovení unijního práva totiž musí být vykládána a používána jednotně na základě znění vypracovaných ve všech jazycích Unie. V případě rozdílů mezi různými jazykovými verzemi musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jíž je součástí (rozsudek ze dne 1. března 2016, Alo a Osso, C-443/14 a C-444/14, EU:C:2016:127, bod 27, jakož i citovaná judikatura).

35 Pokud jde o celkovou systematiku směrnice 2004/38, je třeba uvést, že jak stanoví její čl. 1 písm. a), cílem této směrnice je vymezit podmínky výkonu práva volného pohybu a pobytu na území členských států občany Unie a jejich rodinnými příslušníky.

36 Za tímto účelem čl. 7 odst. 1 uvedené směrnice rozlišuje zejména mezi situací ekonomicky aktivních občanů a situací neaktivních občanů a studentů. Naproti tomu toto ustanovení nečiní rozdíl v rámci prvně uvedené kategorie mezi občany, kteří jsou v hostitelském členském státě zaměstnaní, a občany, kteří tam vykonávají samostatně výdělečnou činnost.

37 Jak bylo vysvětleno v bodě 27 tohoto rozsudku, čl. 7 odst. 1 písm. a) směrnice 2004/38 přiznává právo pobytu každému občanu Unie, jenž má postavení „zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné“. Z téhož pohledu se úvodní věta čl. 7 odst. 3 této směrnice vztahuje na občany Unie, kteří si ponechávají postavení „zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné“ pro účely prvně uvedeného ustanovení, ač již nejsou „zaměstnanými osobami ani samostatně výdělečně činnými osobami“.

38 Jak plyne z bodů 30 až 34 tohoto rozsudku, nelze ze znění písmene b) uvedeného čl. 7 odst. 3 vyvozovat, že by se toto písmeno vztahovalo jedině na situaci osob, které ukončily výkon zaměstnanecké činnosti, a vylučovalo osoby, které ukončily výkon samostatně výdělečné činnosti, a proto je uvedené písmeno b) nutno vykládat s přihlédnutím k celkové systematice směrnice 2004/38, a konkrétně s přihlédnutím k úvodní větě tohoto ustanovení, jakož i čl. 7 odst. 1 písm. a) této směrnice tak, že se uplatní na obě tyto kategorie osob.

39 Tento výklad je podpořen analýzou cílů sledovaných uvedenou směrnicí a konkrétněji článkem 7 odst. odst. 3 písm. b) této směrnice.

40 Ze třetího a čtvrtého bodu odůvodnění směrnice 2004/38 totiž vyplývá, že jejím účelem je posílit základní a individuální právo všech občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, jakož i usnadnit výkon tohoto práva, překonat odvětvový a rozdrobený přístup, jímž se vyznačovaly nástroje unijního práva předcházející této směrnici, které rozlišovaly zejména mezi zaměstnanými osobami a osobami samostatně výdělečně činnými, vypracováním jediného legislativního aktu, který bude kodifikovat a revidovat tyto nástroje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. června 2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, bod 25).

41 Vykládat čl. 7 odst. 3 písm. b) uvedené směrnice tak, že se vztahuje jedině na osoby, které byly zaměstnané více než jeden rok, a vylučuje osoby, které vykonávaly po tuto dobu samostatně výdělečnou činnost, by přitom bylo s tímto účelem v rozporu.

42 Dále by takový výklad vedl k rozdílnému zacházení mezi těmito dvěma kategoriemi osob vzhledem k cíli sledovanému touto směrnicí, jímž je zajistit zachováním postavení pracovníka právo pobytu pro osoby po skončení jejich pracovní činnosti pro nedostatek práce kvůli okolnostem nezávislým na jejich vůli.

43 Stejně jako zaměstnaná osoba, která může nedobrovolně ztratit své zaměstnání, zejména v důsledku propuštění, může být osoba, která vykonávala samostatně výdělečnou činnosti, donucena tuto činnost ukončit. Tato osoba by se tak mohla nacházet ve zranitelné situaci, která je srovnatelná se situací propuštěné zaměstnané osoby. Za takových okolností by nebylo odůvodněné, aby uvedená osoba nepožívala, pokud jde o zachování jejího práva pobytu, stejné ochrany, jaké požívá osoba, která přestala vykonávat zaměstnaneckou činnost.

44 Takové rozdílné zacházení by bylo o to méně odůvodněno, že by vedlo k zacházení s osobou, která v hostitelském členském státě vykonávala samostatně výdělečnou činnost po dobu delší jednoho roku a která přispívala do systému sociálního zabezpečení a daňového systému tohoto členského státu platbou daní, poplatků a dalších odvodů ze svých příjmů, stejně jako s osobou, která v uvedeném členském státě hledá první zaměstnání, která v tomto členském státě nikdy nevykonávala ekonomickou činnost a nikdy do tohoto systému nepřispívala.

45 Ze všech předchozích úvah vyplývá, že osoba, která ukončila výkon samostatně výdělečné činnosti pro nedostatek práce způsobený důvody nezávislými na její vůli poté, co takovou činnost vykonávala po dobu delší jednoho roku, může stejně jako osoba, která nedobrovolně ztratila své zaměstnání poté, co jej vykonávala po takovouto dobu, požívat ochrany, již nabízí čl. 7 odst. 3 písm. b) směrnice 2004/38. Jak stanoví toto ustanovení, toto ukončení činnosti musí být řádně prokázáno.

46 Na první otázku je tudíž třeba odpovědět, že čl. 7 odst. 3 písm. b) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že si ponechává postavení osoby samostatně výdělečně činné pro účely čl. 7 odst. 1 písm. a) této směrnice státní příslušník členského státu, jenž poté, co přibližně čtyři roky řádně pobýval a pracoval jako osoba samostatně výdělečně činná v hostitelském členském státě, ukončil výkon této činnosti pro řádně prokázaný nedostatek práce způsobený důvody nezávislými na jeho vůli a je zaregistrován jako uchazeč o zaměstnání u příslušného úřadu práce tohoto hostitelského členského státu.

Ke druhé a třetí otázce

47 Vzhledem k odpovědi podané na první otázku není třeba odpovídat na druhou a třetí otázku.

K nákladům řízení

48 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 7 odst. 3 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, musí být vykládán v tom smyslu, že si ponechává postavení osoby samostatně výdělečně činné pro účely čl. 7 odst. 1 písm. a) této směrnice státní příslušník členského státu, jenž poté, co přibližně čtyři roky řádně pobýval a pracoval jako osoba samostatně výdělečně činná v hostitelském členském státě, ukončil výkon této činnosti pro řádně prokázaný nedostatek práce způsobený důvody nezávislými na jeho vůli a je zaregistrován jako uchazeč o zaměstnání u příslušného úřadu práce tohoto hostitelského členského státu.

Podpisy.